

De belasting af te schaffen indien zij de de meederheid behaalden.

Wat deden zij?
Ze verminderen.
Waarom?

Wat beloven zij nu in 1894?

Nogmaals beloven zij de belasting af te schaffen.

Zullen zij het doen?

Er is daar geen reden te meer voor dan in 1883. Zij hebben de belasting niet afgeschaft, ofschoon zij sedert jaren het bewind in handen hebben. Nu zouden zij naar de kiezers moeten weder keeren met de volgende verklaring:

« Wij hebben u beloofd voor 1883 de tabakbelasting af te schaffen, en wij hebben het gedaan; de belasting van het na de aanstaande kiezingen te doen — in 1894! — kan niet als eerlijk aanzien worden.

Wat zullen de kiezers dan doen?

Tegen de liberalen stemmen, die de belasting ondersteunden.

Tegen de katholieken stemmen, die beloften de hatelijke belasting af te schaffen en het niet deden... en het nu nog beloven.

Voor de socialistischen stemmen die steeds de beoefenen houden die zij afleggen en alleen de oprechte verdieners zijn der arbeiders en der zwagers tegen de rijke uitbuiters van alle slag, zoowel katholieken als liberalen.

ERNST.

PRESSSEN

Vóór deze eeuw wisten koningen, ministers en staatslieden niet, dat ze het recht (?) hadden, voor hun plezier de menschen uit hun huis te halen, ze in kazernen op te sluiten, ze in paljassen te kleeden, te drillen, of ze met verschrikkelijke moordtuigen gewapend tegen elkander op te jagen.

De koningen, die zich als oppermachtige meesters beschouwden, gingen niet zoo ver te denken, dat de menschen hun met lijf en ziel toebehoorden.

De soldaten die zij noodig hadden, werden gekocht of als vrijwilligers aangeworven.

In vrede's tijd ging het niet al te moeilijk om een zeker getal ongelukkigen of verloopen sujetten te vinden, die liever den koning gingen dienen — zoo noemde men dat stielte in die dagen — dan een baas.

Vooraf, omdat de staande legers toen op verre na niet zoo groot waren als heden.

Doch in oorlogstijd was het een ander paar naauwen.

Want ondanks de schoone titels als: *held* en *vaderlandsredder*, die men toen evenals nu er aan gaf, waren de liefhebbers die uit eigen beweging als schijf wilden dienen om op te mikken, zoo scharsch als nu.

Het was een moeielijk geval.

Doch men zond dan mannen uit, zoogenaamd « wervers », met veel geld, die jonge-

lingen en getrouwde mannen opzochten, ze trakteerden, dronken maakten, en hun dan een *engagement* deden teekenen, waarbij zij zich verbonden zóó of zóólang den koning te dienen.

Soms teekende de werver of een zijner handlangers voor het slachtoffer, en dit was al even goed.

Ook gebeurde het niet zelden dat men eenvoudig mannen stal, voornamelijk om op oorlogschepen of in overzeesche koloniën te dienen.

Men deed een slaapmiddel in hunnen drank en vervoerde ze dan naar de schepen.

Dat noemde men *Pressen* of *geperst* worden.

Een keurvorst van Hessen deed het nog eenvoudiger.

Hij deed namelijk door zijne politie, zijne onderdanen vangen en verkocht ze aan Engeland, precies gelijk nu nog Behanzin, Karvalla of een anderen nergervorst.

* *

Heden is ook op dit gebied de vooruitgang verbazend.

Moesten de Staatslieden van vorige eeuwen en de gezagvoerders der Oost-Indische kompanies eens kunnen terugkomen, onze legers aanschouwen en de eenvoudige manier waarop dezelve samengesteld worden, ze zouden nog verwonderlijker opkijken als een wilde die in eene europeesche stad komt.

Hoe onbeholpen, hoe dom zou hen hunne wijze van *pressen*, voorkomen.

Vooraf Frankrijk en Duitschland waar men telken jare de geheele jongelingschap *prest* zou niet kunnen nalaten hunne bewondering in top te doen stijgen.

Wij mogen hopen, dat ook België in die bewondering zou deelen, al was het in een geringere mate, want hier ook worden er jaarlijks 13.000 *geprest*.

En dan met wat gemak!

Geen rondloopers meer om het soldatenleven aan te prijzen, geen drank of slaapmiddelen meer, geen handgeld, niets, niets dan wat geschrijf om de *geprest* te nummeren.

Wat vooruitgang!

* *

Hoe lang zal dit nog duren?

Zoolang als het kapitalistische stelsel duurt, of in andere woorden gezegd: zoolang als de menschen zullen verdienen *geprest* te worden.

Vergeten wij het niet: *en bloc* genomen, heeft de massa juist altijd het lot wat zij verdient te hebben.

Van de goedgeefsheid, zachtmoedigheid der hogere klassen hebben we niets te verwachten.

nog op een wollen bed, op den buiten hebben wij slechts eenen van lompen aaneengenaaiden en met kaf of strooi gevulden zak om er onze door de lange en zware dagtaak ontworichte ledematen op uit te strekken. In de stad kan de werkman zich al eens aan een stuk rundvleesch vergasten, de buitenslaaf eet geen vleesch...

— Maar, onderbrak ik mijnen gezet in zijne bittere redevoering, wanneer gij bij den boer werkt, krijgt gij toch een stuk varkensvleesch op den maaltijd?

— Des middags, ja, hervatte de werkman, den vrijdagen andere vastendagen, nochtans, wordt het meestal walgachtig stuk spek door eene halve snede zwart brood vervangen; overigens zijn het ook onze vrouwen en kinderen die hier het meest door lijden...

— Uwe vrouwen en kinderen, zegt gij...?

— Onze vrouwen en kinderen, ja, antwoordde de man met klimmende bitterheid in de stem, want het rantsoen spek dat wij bij den boer aan de middagtafel krijgen, wordt gewoonlijk weggebracht en te huis in zooveel deelen gesneden als er monden zijn, en... zoohaast verdeeld, zoohaast verslonden, zegt moeder dan gewoonlijk.

Verders is de fabriekwerker betrekkelijk vrij, hij durft voor zijne rechten op de bres springen, terwijl de boerenwerkmán in den band gehouden en den geest verstompt door eene aanmatigende en heerschzuchtige geestelijkheid, en afgesloofd door den slavelijken

Ondanks de vredecongressen en voorstellen ter algemeene ontwapening zal het militarisme voortgaan meer en meer jongens te *pressen*. Zoo lang als het getal nog kan klimmen.

Daarvoor zijn verschillende redenen; waarvan de voornaamste zijn de onderlinge naijver der europeesche Staten, en het eigenbelang der Bourgeoisie die het heft in handen heeft.

In haar oogen is het leger een soort van « Godshuis » om hare « verloren zonen » in te plaatsen.

Naarmate het lastiger wordt in handel en nijverheid een goede positie te verwerven, en de zoogenaamd vrijberoepen, als geneesheer advocaat enz, door den immer grooteren toevloed minder kans bieden op bestaan, zijn de officiersplaatsen als het ware voorbestemd om hunne jongens aan een aangenaam en gemakkelijk leventie te helpen.

Daarom zal zij — verre van te willen verminderen, — elke verhooging en versterking van het leger met beide handen toejuichen. Het einde zal den last dragen. Doch daarover bekommeren zij zich niet.

Men heeft goed haar het onvermijdelijk staatsbankroet voor oogen te houden, zij wil het niet zien.

Wie dan leeft moet maar zien hoe er zich uit te redden.

Onze tegenwoordige regeerende klassen gelijken als twee druppels water op hunne voorgangers uit de verleden eeuw. Zij zullen ook maar den afgrond zien als hij voor hunne voeten gaapt.

Een nieuw Schandaal

Onze lezers weten dat na de werkstaking der steenbakkers te Boom en omstreken, de regeering de wet op den Vrouwen- en Kinderarbeid opschorste en de toelating gaf kinderen van 12 jaar oud, twaalf uren daags in de steenen te laten werken.

Deze toelating waarover de Hoogere Raad van Arbeid geraadpleegd was geworden, werd gegeven tot 1 oktober.

Nu is een koninklijk besluit verschenen, waarbij deze toelating op aanvraag der steenbakkersbazen opnieuw onbepaald verlengd wordt.

Ziedaar het antwoord der regeering op den triomf der dompers in de kiezing voor den Werk- en Nijverheidsraad.

Waar de anti socialistischen overwinnen daar hebben de bazen 't handje boven water.

Nochtans had men in den Hoogeren Arbeidsraad het volgende gestemd:

Na dien datum zal het koninklijk besluit van sept. 1892, den arbeid der kinderen op 8 ure bepalende, uitvoerbaar worden.

Men ziet welke rekening men houdt van het advies van den Raad.

Het is waar dat de kiezingen naderen!

arbeid, de gelegenheid en den moed benoemen wordt tot het beramen van middelen van verzet. De stadswerkmán kan en durft het werk staken, weers'andskassen ondersteunen hem in zijnen wettigen tegenstand aan den overmoed zijner patroons: de buitenslaaf daarentegen, zijner onmacht bewust, plooit gedwee en hopeloos het hoofd onder het juk dat hem op den nek ligt.

In hunne taak om de buitenlieden op den weg naar den hemel te houden worden de paters ondersteund door dagbladartikelen van gansche kolommen waarin de klerikale partij zich als de beschermster van den landbouw voorstelt. En de uitgebaatte dienstbaren der negentiende eeuw, welke op hunne beurt hunne onderhoorigen uitbaten en verdrukken, durven niet eens zeggen wat zij allen denken, namelijk dat de meeste grond-eigenaars, waaronder ook hunne pachtheeren, tot die zoogenaamde landbouwbeschermende partij behooren. Zij, de boeren, hebben immers zoowel als hunne werklíeden den pastoor te vreezen, want evenals de langgerokte en driekantig gedekte heer hun komt zeggen welke dienstboden of daglooners zij van hunne hoeve moeten verwijderen, zoo ook brieft hij aan den eigenaar al de overtredingen over waaraan de pachter zich jegens de heersch- en dweepruchtige bevelen van het zielbesturend bewind heeft plichtig gemaakt. Zoo treft men bij elken stap in het landelijk leven dien hatelijken dwingeland aan, zich

Maar met welk recht betitelt men dan al deze dingen met den naam van sociale wetten en instellingen?

Deze voorloopige toelatingen worden definitief bij de papen.

Wij protesteerden tegen dit nieuw schandaal door de encycliekmanen gepleegd.

De kinderen der armen, worden weer opgeofferd aan de ikzuchtige belangen der gemeene klerikale steenbakkersbazen van Boom en omstreken.

Maar de bazen zijn kiezers, zij hebben drie stemmen en de arme werklíeden hebben maar eene stem, terwijl de dutsen van kinderen nog geen kiezers zijn.

Weg met die schijnheilige klerikale volksvrienden!

Weg met die rekels, die godsdienst huichelen en de ergste verdrukkers zijn van 't werkvolk.

En weg met de dompers, die deze klik steunen en aan 't bewind houden.

BRIEFWISSELINGEN

UIT NELLE

Verleden jaar was er een van mijne geburen die zeer veel onkosten had aan twee koebeesten. De man had ondanks al zijn werken geene centen kunnen vergaren om zijn pacht voluit te betalen. De tijd der betaling was daar, en de kasteelheer, M. V., wilde kost wat kost zijn pachtgeld hebben.

De landbouwer drong aan om één of twee maanden uitstel te bekomen, maar... niet te doen; de kasteelheer verbood hem zelfs de vruchten van zijn land te halen, als hij niet oogenblikkelijk de 3 maanden achterstallige huur betaalde. Wat een erge positie! De man stond radeloos, en wist niet wat doen. Van het hof weggaan was hem geheel zonder bestaan zetten; betalen kon hij niet, maar de landheer had het gevonden, de boer kon zijne koeien verkoopen, en de man deed dit, alhoewel hij daardoor ook al een groot deel van zijn bestaan zag vernietigd.

Dat is al het medelijden dat die rijke heeren met ons hebben. Het zijn zulke mannen die in de aanstaande kiezing onze stemmen zullen komen afbedelen, maar wij zullen die gel'woven wandelen zenden, die ons zooveel armoë doen afzien.

CHARLES-LOUIS.

L...., sept. 1894

Vriend opsteller,

Ofschoon wij u geene buitengewone gebeurtenissen hebben mede te deelen, toch willen wij u eens zeggen dat uwe gazet, hier en in het omliggende meer en meer gewild wordt.

Wel is waar dat onze brave eenvoudige buitenmenschen weinig geleterd zijn en daarom ook soms wat « nieuwskens » verkiezen, boven eere grondige bespreking hunner belangen. Zeer dikwijls dan ook doet men meer met een eenvoudig besproken woord, dat ronduit de waarheid spreekt; daarom nu heeft onze arrondissementsbond besloten twee meetings in te richten op zondagen 30 September en 7 oktober telkens om

het recht aanmatigend in de woningen te dringen en iedereen aan zijne inkwisiteerende ondervragingen te onderwerpen.

Wee den vermetele van wien het uitlekt dat hij antiklerikale bladen leest... Is het een begooedde, dan zullen de banbliksems, hem van uit den kanselbak naar het hoofd geslingerd, hem welhaast in de verachting en verafschuw van alle brave *parochianen* doen vallen. Is het een werkmán, dubbel wee voor hem! want niet alleenlijk zal men hem zijn werk afnemen en hem uit de goede kudde verbannen, maar men zal hem nog vervolgen waarheen hij zich ook begeven moge. Hij moge echtgenoot, vader of ondersteunde zoon zijn, om het even, geene genade voor hem; het is een geus, een vrijdenker: zijn verderf is gezworen... Brieven gaan van de eene pastoor naar de andere, de naam van onzen werkmán wordt gegeven en de kleur gevraagd, en de rampzalige mag van geluk spreken wanneer men zich tevreden houdt met hem te doen beloven dat hij geene slechte gazetten meer zal lezen, dat hij zich een kerkboek en een rozenkrans zal aanschaffen, dat hij den zondag al de goddelijke diensten zal bijwonen, dat hij maandelijks zal biechten en communiceren, dat hij twee, drie schapliërs en eenen rinkelenden reesem gewijde medaliën zal dragen, dat hij zich in alle godvruchtige genootschappen zal laten inschrijven, enz... enz...

(Wordt voortgezet.)

Mongelwerk van « De Landbouwer. » 2

Schetsen van den Buiten

WARE GESCHIEDENIS ONZER DORPEN
door Thilo

In de stad hebben de werklíeden hunne vakverenigingen alwaar zij hunne grieven komen blootleggen en bespreken, maar niemand denkt aan het lot van den boerenwerkmán en nochtans geeft deze laatste de meederheid in de arbeidende klas. De pastors paaien ons met eene eeuwige beloozing welke ons na dit tranendal te wachten staat, maar zij-zelf kiezen het zekerste vóór en laten zich den wijn, de bufstikken, de kliekens, de koecken en allerlei andere lekkernijen goed smaken. En van aan hunne tafel, waaraan zij soms zes of zeven gekruinde zwaarlíjvers — de gewone dischgenoten uit den omtrek — zitten te smullen en te brassen, werpen zij door de spleten hunner venster-gordijnen spottende blikken naar de dwazen die zich doodzwogen voor de denkbeeldige schatten des hemels welk zij hun beloven.

In de stad heb ik, bij het uitgaan der fabrieken, de werklíeden hooren klagen van vermoeidheid... nodedom! wat was hun gang nog vlug in vergelijking met het loome gesleepvoet waarmede wij, na het eindigen van het dagelijksch gezwoë, ons huiswaarts bewegen. In de stad slapen vele werklíeden